

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus, Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem excentibus: necnon Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus, apprimè utile ...

**Monacellus, Franciscus
Venetiis, 1706**

Licentiæ acceptandi onera Missarum Formula IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](#)

more, & plenè quoque tradit Panimol.
decis. 56. & decis. 85. Ad quem effectum poterit Judex Ecclesiasticus, si velit, uti Processu Tribunalis Laicalis, fabricato ante confugium, ut respondit Sac. Congr. Immunit. in Syracusana 16. Julii 1629. lib. 1. Decret. Paul. fol. 8. à tergo, & Sacr. Congreg. Episcop. Episcopo Messanen. 4. Maii 1604. quamquam non cogatur.

6 CUM INTERVENTU, ET ASSISTENTIA PRESBYTERI. Pœnas in Gregoriana comminatas Episcopus incurseret, si licentiam extrahendi delinquentes à loco immuni concederet absque deputatione personæ Ecclesiasticæ, ut notat Nicol. ubi supra dictio num. 36. vers. 5. statu-

10. Quæ extractio permissa est solis Episcopis, non autem inferioribus, ut declaravit Sac. Congreg. Immunit. in Nullius Orbitelli 23. Martii 1638. lib. 3. Dec. Paul. fol. 57. à tergo, inimò neque Legatis Apostolicis, eadem Sac. Congreg. in Bononien. 19. Augusti 1630. & 8. Aprilis 1631. lib. 2. Decret. Paul. fol. 101. à tergo.

Licentia acceptandi onera Missarum.

FORMULA IX.

S U M M A R I U M .

- 1 Quando legatum missarum non est fructiferum, Legatarius non tenetur de proprio onus adimplere.
- 2 Et idem est, quando sine culpa Legatarius fructus exigi non possent, vel perirent.
- 3 Legatum animalium cum onere Missarum, debet vendi, & pretium investiri in bonis stabilibus.
- 4 Licentia acceptandi onera Missarum debet peti, & recipi ab Episcopo in scriptis sub pena interdicti, non obstante contraria consuetudine. Legati acceptatio sine licentia est valida, & obligat ad adimplementum.
- 5 Licentia in scriptis non exigitur de substantia actus.
- 6 Licentia non requiritur pro oneribus Missarum relictis ad tempus.
- 7 Episcopus in prima oneris Missarum acceptatione, potest Missas reducere, quatenus redditus inveniat oneribus non respondere, & n. 8.
- 9 Episcopus potest reducere Missas, quando Testator illi facultatem dedit in Testamento.

N. Episcopus N.

ATtentis narratis in supradicto supplici libello Nobis exhibito, & constito per legitimas probationes, redditus Capitalis relixi per quondam N. esse correspondentes oneri suscipiendo Missarum, & Oratorem (seu Oratricem Ecclesiam) alijs jam susceptis commodè satisfacere posse ad formam Decretor. Sacr. Cong. Concil. auctoritate fel. rec. Urbani VIII. editorum, & à fel. rec. In noc. XII. de anno 1697. innovatorum (si legatum consistat in pecunia, dicatur -- injuncto tamen Oratrici onere quamprimum dicta scuta .... investiendi in bonis stabilibus fructiferis, tutis, & securis, cum expressa mentione oneris Missarum, quod illis annexum reperitur, & interim deponatur penes ædem sacram sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesie) petitam licentiam, legatum perpetuum prædictum acceptandi cum onere Missarum .... in qualibet hebdomada in eadem Ecclesia N. & ad Altare N. celebrandarum juxta mentem Testatoris, concedimus, & imperitum, cum obligatione eamdem licentiam in Archivio dictæ Ecclesie retinendi, & nostro Cancellario una cum suppliçi libello in actis registrandi. In quorum, &c. Datum, &c.

N. Episcopus, sive Vicarius Gener.
Loco Sigilli.

N. Cancellarius Episcopalis.

AD-

ADNOTATIONES.

I. R E D D I T U S C A P I T A L I S. Si legatum relictum cum onere Missarum confisteret in pecunia in capla retenta, per hæredem legantis solvenda; donec non sequatur in vestimentum in bonis frugiferis, Ecclesia, sive alius locus pius, cui onus injunctum fuit Missarum, non tenetur ex propriis aliis redditibus Missas celebrari facere, ut decisum fuisse à Sac. Congr. Concili 15. Septembr. 1657. testatur Nicol. lucubr. can. in Addit. ad flosc. verb. Missa sub nu. 10. vers. si verd.

2. Et idem dicendum venit quando fructus, sive redditus cuiusvis relicti, factis debitibus diligentis, exigi, & percipi non possent, aut sine culpa legatarii periissent, ut communiter tradunt Ricc. prax. for. Eccles. par. 4. resol. 105. Capon. discept. 154. cap. 2. num. 9. Passerin. de stat. hom. tom. 2. quæst. 187. art. 4. n. 1037. & seqq. Chris. pin. de visit. par. 4. §. 18. n. 11.

3. Si vero Capitale legatum confisteret in Animalibus, hæc vendi deberent, & illorum pretium investiri in bonis stabilibus vel locis Montium non vacabilium, ut quæsto proposito respondendo, nempe — *An Animalia relicta in Testamento Ecclesiasticis personis cum onere Missarum in perpetuum, gaudere deberent privilegio fori, declaravit Sacra Congreg. Immunit. in Montis Pelusii 16. Aprilis 1652. lib. 4. Decret. Paul. fol. 180. à tergo.*

4. P E T I T A M L I C E N T I A M. Hæc licentia pro acceptans oneribus Missarum juxta Decreta memorata peti, & recipi debet ab Officialibus, Rectoribus, & Capitulis Ecclesiarum sacerdotalium in scriptis sub pena interdicti ab ingressu Ecclesiae ipso facto incurriendi, non obstante quacumque consuetudine in contrarium, Sac. Congreg. Concil. in Vicens. 15. Aprilis 1690. Verum si Ecclesia, Capitulum, vel Confraternitas onus injunctum Missarum perpetuarum absque licentia Episcopi acceptarent, adhuc acceptatio esset valida, & obligaret ad adimplendum; quia decreta Urbani VIII.

non continent clausulam irritantem, prout ita declarasse Sac. Congr. Concil. 16. Januarii 1644. refert Pignatell. consult. 222. circa fin. tom. 4.

5. Et quod dicta licentia in scriptis non exigatur de substantia actus, sed ad illius probationem, tenet Passerin. de stat. hom. tom. 2. quæst. 187. art. 4. num. 1229. ubi n. 1233. nimis laxè, & minus tutè ratiocinio Cathedrantis eludit poenas infictas in eisdem Decretis contra Regulares acceptantes onera perpetua Missarum sine suorum Superiorum licentia.

6. Item videtur vera conclusio, quod dicta licentia non requiratur pro oneribus Missarum relictis ad tempus 30. 40. vel 50. annorum, quia dicta Decreta loquuntur de oneribus perpetuis, & perpetuum non dicitur, quod non attingit tempus centum annorum, Tuscil. T. Concl. 38. n. 2. & 5. Passerin. loco cit. n. 1235.

7. Præterea Episcopus in ipsa oneris inquisitione facienda, si inveniat redditus oneris Missarum juxta regionis morem non correspondere, poterit in mea sententia Missas moderate, & reducere; quia tunc non videtur contra dispositionem eorumdem Decretorum facere, sed onus Missarum nondum acceptatum, & sic non impositum, ad æquitatem reducere: Hæcque facultas ex dictorum Decretorum ventre consurgit, nam ibi sic dicitur — *Ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis casibus precipuam rationem habeant, ut redditus, qui Ecclesiis, & locis pii relinquntur, omnino respondeant oneribus adjunctis secundum morem cuiusque Civitatis, intelligantque si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in novissimo die se hujus prætermitti muneric rationem esse reddituros.*

8. Ex his, inquam, patet, quo Sac. Congregatio in prima oneris impositione, & acceptatione Episcopos non gravat, ut eidem referant quatenus redditus oneribus invenerit non respondere, sed oneratam vult eorum conscientiam, & ipsorum eligit industriam in praescribendo tot Missas, quot redditibus respondent; & mecum sentiunt Diana resol. moral. par. 6. tract. 6. resol. 10. Nicol. lu-

Iacubr. can. lib. 3. tit. 41. de celebrat. Missar. num. 10. vers. deinde, Tondut. quest. benef. tom. 2. part. 3. cap. 162. nu. 3. Verum hæc velim accipias sub censura ejusdem Sac. Congregationis.

9. Sicuti possit Missas reducere, quando Testator illi facultatem dedit in Testamento, Barbos. de offic. & potestat. Episcop. alleg. 29. n. 17. ubi Decretum S. C. C. allegat.

Licentia Ecclesiam, sive Oratorium publicum ædificandi.

FORMULA X.

S U M M A R I U M.

- 1 Ratio augendi cultum Divinum, & vendi populi pietatem, est præcipua in elargiendis gratiis.
- 2 Ecclesia edificari non possunt sine licentia Episcopi, nisi expresse per indulatum Papæ consensus illius suppleatur.
- 3 Episcopus licentiam pro Ecclesiæ ædificatione, concurrente causa, non debet denegare, alia datur recursus ad Superiorum, qui supplet illius consensum.
- 4 Dos non requiritur de necessitate in edificatione Ecclesiæ, sed in consecratione.
- 5 Ecclesiæ edificantur, ut in ea Missæ Sacrificium celebretur.
- 6 In Ecclesiæ ædificatione onera Missarum parte taxanda sunt, & licentia construendi non omnibus concedenda.
- 7 Episcopus non potest erigere Collegiatam.
- 8 Parochus non potest impedire novæ Ecclesiæ ædificationem, quoties ejus iusta præservantur, & afferuntur Decreta n. 9. 10. 11. 12. 13. & 14.

15 Parochiani non coguntur, sed hortantur audire Missam in Ecclesia Parochiali diebus festis.

16 Quæ sint jura Episcopalia enumerantur.
17 Ecclesia non debet habere portam, qua transitus habeatur in Domum contiguam, neque aliam servitatem passivam, quam nemo illi imponere potest sine beneplacito Apostolico.

18 Patrono Ecclesiæ potest Episcopus in fundatione reservare servitatem prospectus, si sit Princeps, aut alias benefactor insignis.

19 Oblationes, quæ fiunt Oratoriis, seu Cappellis suis intra Parochiam, debentur Parochio.

20 Fallit regula in pluribus casibus, qui adducuntur, & num. 21.

22 Ecclesia Parochialis privativè competit jus Sepulchri, aliis verò ex privilegio Episcopi.

23 Episcopus in concessione licentiæ pro constructione novæ Ecclesiæ debet conditionem apponere ne in solemnioribus anni festi ritatibus ibidem celebraretur Missa.

24 Ecclesia fundata auctoritate Episcopi, licet non benedicta, gaudet immunitate.

25 Ecclesia Cathedralis præsumitur secreta, alia verò inferior præsumitur benedicta, si Missæ ibidem celebrentur.

26 Ecclesia auctoritate Episcopi benedicta, si polluat, potest delegatione ejusdem per simplicem Sacerdotem reconciliari; si verò sit consecrata non poterit reconciliari nisi per Episcopum.

27 Quibus modis polluat Ecclesia.

28 Ecclesia non remanet polluta nisi delicta per quæ polluitur sint publica.

29 Episcopus potest transferre diem dedicationis Ecclesiæ ad alium diem magis congruum.

N. Episcopus N.

Cum summa sit ratio, quæ pro pietate, & religione facit, & ad ea, quæ tendunt ad Divini cultus augmentum, proni esse debeamus: ideo attentis narratis, & aliis justis de causis animum nostrum dignè moventibus, facta prius per Orato-